

THOMAS
HEERMA VAN VOSS

DE ALLESTAFEL

2015

UITGEVERIJ THOMAS RAP
AMSTERDAM

I

DEVERJAARDAG

Al ruim vijftien minuten houdt Mark Oldings drie paar sokken in zijn handen. Het gaat tussen witte sportsokken, een paar gewone witte sokken en een paar zwarte. Hij moet bekennen dat de zwarte het zachtst aanvoelen, maar bij zwarte sokken voelt hij zich nooit op zijn gemak; onrustig, oncomfortabel. Witte sokken daarentegen zijn fijn, die geven hem een vitaal en sterk gevoel. Niet zo sterk dat hij er de wereld mee aankan, wel zo dat als hij de wereld ooit aan zal kunnen, het alleen met witte sokken mogelijk zal zijn.

Met die gedachte was hij de winkel in gelopen en had hij een paar witte sokken gepakt. Toen schoten hem Yvonne's woorden te binnen. 'Je kunt niet je hele leven op witte sokken blijven lopen,' had ze gezegd. 'Dat is zo onvolwassen.' Wat deed het ertoe, wilde hij antwoorden. Sokken zijn dingen die je achteloos hoort te kopen, of die je partner minstens even achteloos voor jou koopt. Elke seconde aandacht besteed aan het kopen van sokken is er één te veel. Maar ze leek erop te staan dat hij een paar zwarte sokken zou kopen en zonder er goed bij na te denken had hij haar beloofd naar zwarte sokken te zullen kijken. Niet kopen, maar kijken. Eerlijk kijken. Dat betekende dat hij in zijn eentje naar de winkel moest om wit en zwart dezelfde kans te geven.

Hij loopt een trap af en gaat alles nog eens na: drie paren, zes sokken. Alle drie de paren aanschaffen, of juist

twee van de drie, of toch een van de drie? Of natuurlijk geen enkel. Aangezien de tweede en derde samen op zes manieren kunnen, zijn er acht mogelijkheden in totaal.

Geen enkel paar kopen is geen reële optie. Dan is hij ruim anderhalf uur van huis zonder enig resultaat. Dat zou niet alleen bij Yvonne maar ook bij hemzelf ergernis oproepen. Niets is zo vervelend als dingen voor niks doen. Als Mark Oldings van plan is iets te doen, dan doet hij het ook.

Twee maanden geleden ging hij naar de videotheek met een simpel doel: een film huren. Uiteindelijk kwam hij na anderhalf uur thuis zonder film, want bijna alle titels in de videotheek kende hij al en de rest leek hem oninteressant. Eén film sprak hem nog wel aan, een schijnbaar bloederig oorlogsdrama uit de negentiende eeuw, maar hij besloot hem toch niet te huren: de film duurde ruim drie uur, daarvoor had hij inmiddels geen tijd meer. Hij betreurde het dat hij zo een deel van zijn avond had verloren, maar de tevredenheid over zijn doordachte besluit woog zwaarder.

‘We zouden vanavond toch eindelijk samen een film kijken,’ had Yvonne gezegd toen hij de woonkamer binnenstapte. Hoewel het een vraag was, zei ze het met een uitroepteken. Hij schrok van haar felheid, ze gedroeg zich normaal gesproken nooit zo. Vervolgens sprak ze verhit verder, maar de woorden drongen niet meer tot hem door. Tussen alle afwezige vraagtekens ving hij één zinnetje op: *Een jager die nooit jaagt*. Zo typeerde ze hem. Zelf scheen ze het een vondst te vinden, ze bekoelde meteen nadat ze het gezegd had. En sindsdien bleef de opmerking aan hem knagen, misschien juist omdat hij haar niet begreep.

Met drie sokkenparen in zijn hand op een warme zaterdagmiddag in een steeds drukker winkel moet hij er weer aan terugdenken. Hij zal haar niet teleurstellen, hij zal jagen. Hij zal met vangst terugkomen.

Hij kijkt om zich heen naar wat anderen aanschaffen. Ze nemen minder tijd dan hij. Ze zullen vast blij zijn met hun aankopen, maar begaan toch een fout: ze kijken alleen naar wat ze willen hebben, naar niets anders. Ze vergeten een van de basisprincipes van het jagen: oog hebben voor de omgeving.

Mark Oldings heeft oog voor zijn omgeving, hij ziet mensen komen en gaan, zonder dat zij hem opmerken. Dat maakt niet uit, hij is hier immers gekomen voor sokken. Maar voor welke soort en welke kleur?

Als hij alleen de gewone witte koopt zal Yvonne teleurgesteld zijn en bovendien zeggen dat hij er al genoeg heeft. Niet ten onrechte, want als er één kledingstuk is waarvan hij goed voorzien is, zijn het sokken. In elk jaargetijde, bij elk type weer en voor elke stemming zijn er meerdere paren voorhanden. Nooit heeft iemand hem kunnen betrappen op twee ongelijke sokken of op gaten in zijn sokken. Hij staat zijn mannetje als het op sokken aankomt. Mark Oldings, de man met de perfecte sokkenverzameling.

Alleen zijn het nooit zwarte, dat is het verwijt, dat is de reden van dit uitstapje.

Hij was gekomen om gelijke kansen te geven aan zwart en wit. Toen hij de winkel binnenkwam en haast automatisch een wit paar pakte, haastte hij zich naar het rek met zwarte sokken. Na minutenlang roerloos met deze twee paren in zijn handen te hebben gestaan reali-

seerde hij zich dat er sprake was van een impasse en had hij de witte sportsokken erbij gehaald. Even wit als de gewone witte, maar anders. Niet voor bij het werk, nee, voor bij het sporten, dat maakt het pontificale Puma-logo wel duidelijk. Yvonne zal waarschijnlijk tegenwerpen dat het weer witte zijn, maar dan heeft hij het sterke argument van de sportschool. Deze sokken lenen zich daar uitstekend voor, en dat maakt haar toch ook blij. Had ze niet gezegd dat hij er goed aan zou doen vaker te gaan sporten? Of zei ze dat vooral om zichzelf te dwingen vaker gebruik te maken van haar hardlopmachine?

Een winkelman kijkt hem aan en loopt naar hem toe. Weet die het antwoord misschien? Is hij daarvoor ingehuurd, is dat zijn taak: mensen antwoord geven op vragen?

Hij wacht tot de man hem tot op twee meter genaderd is en opent dan zijn mond om vragen op hem af te vuren, maar de man begint zelf met spreken. 'Meneer, wilt u alstublieft niet deze stoelen bezet houden? Dit is de schoenenafdeling. Deze stoelen zijn bedoeld voor mensen die schoenen passen en ik zie bij u geen schoenen. Bent u hier voor schoenen? Naar welke schoenen bent u op zoek?'

Het is niet de man met de antwoorden, maar de man met de vragen. Mark staat op en kijkt de man doordringend aan. Een persoon die alleen maar vragen stelt en doet alsof hij de antwoorden al heeft, zo iemand verdient geen antwoord. Zonder een woord te zeggen pakt Mark de sokken en loopt naar een andere verdieping.

Met de gewone witte sokken in zijn rechter- en de andere twee paar in zijn linkerhand gaat hij een roltrap op,

en weer een. Dan komt hij uit bij de afdeling waar de sokken vandaan komen. Nu moet hij een keuze maken, het heeft lang genoeg geduurd. Hij kan niet met de gewone witte sokken terugkomen, hij is juist naar de winkel gegaan om ook eens de kans te geven aan een ander soort. Voordat hij zich weer kan bedenken, legt hij ze terug.

Nog twee te gaan: de witte sportsokken en de gewone zwarte.

Beide paren klemt hij stevig in zijn handen. De witte sportsokken zijn mooi, maar zien er sportief uit. Een beetje beangstigend zelfs, door het dier erop dat in volle vaart op iets lijkt af te stevenen. Op weg naar een bijzondere prestatie, of naar een slachtoffer. Met een bronzen plak nemen deze sokken geen genoegen, nee, goud is het minimum. Deze poema verslaat iedereen die hij aanvalt. Hij overwint zelfs elke jager.

En misschien valt het wel mee met de zwarte, hij heeft immers de afgelopen tien jaar geen zwarte sokken aangeraakt, laat staan aangehad. Wie weet is het niet meer dan een uit de hand gelopen vrees, een allergie die in de loop der jaren is ontstaan. Niet door contact met een allergeen, maar juist door het vermijden daarvan.

Twee met elkaar fluisterende parfumverkoopsters leiden hem af door opzichtig naar hem te wijzen. Mark maakt zich uit de voeten. Privacy is er niet meer bij tegenwoordig.

Nogmaals bekijkt hij de sokken. De zwarte zullen ergens voor staan. Ze zullen monden snoeren, de opmerkingen over witte sokken zullen verleden tijd zijn. Hij ziet voor zich hoe hij achteloos zijn broekspijpen optrekt en de omgeving vervolgens met de mond vol tan-

den laat staan. Een overwinning voor Mark Oldings, dankzij zijn sokken.

Opgewonden legt hij de witte sportsokken terug in het Puma-nest, bij de andere winnaars. Ze zijn overbodig. Hij zal de zwarte kopen, dat is de beste keuze. Misschien zal hij zich er niet direct beter door voelen – dat is nog de vraag – maar anderen zullen hem wel zo zien. Dat zal hij merken, zonder twijfel. En daar zal hij volwassener van worden.

*

Twee reclamefolders, een brief voor Yvonne, een pakketje voor hem. Hij neemt de post uit zijn postvakje mee en beklimt de drie trappen naar zijn appartement. Het is het appartement van hem en Yvonne, maar omdat het officieel op zijn naam staat noemt hij het voor zichzelf meestal zijn appartement.

Via de keuken loopt hij de woonkamer binnen. Hij legt het tasje met de zwarte sokken midden op de eettafel. Hoewel er aan de tafel wordt gegeten, is de term ‘eettafel’ eigenlijk onvolledig. Aan deze tafel wordt gewerkt, gelezen, gegeten, gezeten – alles wat aan of op een tafel kan gebeuren, gebeurt aan of op deze tafel. De allestafel, zo had Mark hem ooit treffend omschreven tegen zijn overbuurman. ‘Zo zo, wat leuk, een allestafel. Wordt er ook op geneukt?’ reageerde die. Neuken op een tafel, als wilde beesten. Mark is geen wild beest, hij is rationeel. Hij verlaagt zich niet tot lust, hij is een mens. Hij keerde de man na diens opmerking direct de rug toe.

Voor Yvonne is de allestafel speciaal. Het is een kost-

baar erfstuk van haar vader, die overleed toen hij een half decennium officieel aidspatiënt was. Gestaag was hij in die vijf jaar achteruitgegaan. De laatste maanden van zijn leven ging Yvonne minstens tweemaal per week bij hem langs, ook al werd de sfeer steeds onaangenaamer: de eens zo vriendelijke man herkende zijn dochter zelden nog en blafte het verzorgend personeel voortdurend af.

In die tijd had haar vader zijn testament opgemaakt. Hij liet zijn grachtenwoning na aan een alleenstaande buurman, en zijn pedicure, die hij maximaal vijf keer per jaar zag en die ook op sterven lag, ontving een ton. Voor zijn dochter reserveerde hij de enorme rechthoekige eettafel, en een schilderij. Het schilderij, een portret van een buitenproportioneel groot vrouwenhoofd, deed Yvonne zo weinig, nee, het was erger, dat vond ze zo lelijk, dat ze het haast ogenblikkelijk doorverkocht om een deel van haar studieschuld af te betalen. Toen ze een baan kreeg bij Christie's en ontdekte dat de achthonderd euro die ze ervoor had gekregen veel te weinig was, was ze in lachen uitgebarsten, maar de daaropvolgende nachten sliep ze slechter dan gewoonlijk.

Daarna begon ze de tafel intensiever te gebruiken. Ze at eraan, dronk eraan, las eraan, schreef eraan, werkte eraan, ze deed alles aan de tafel. Elk stofje dat op de tafel lag was er een te veel en als ze op de tafel morste, maakte ze hem uiterst aandachtig schoon. Ze verzorgde de tafel zoals ze haar vader in diens laatste maanden verzorgd had.

Mark gaat aan tafel zitten. Hij heeft hem gisteravond nog schoongemaakt en beide laden opgeruimd. Lijm,

punaises, een schaar, plakband, elastiekjes: alles wat hij aantroef heeft hij netjes geordend, zodat hij nu alleen nog maar een lade hoeft te openen om direct te vinden wat hij zoekt.

Dan scheurt hij het pakje open, haastig, alsof de inhoud ervan niet hetzelfde blijft als hij langer wacht. Tegelijk voert hij de beweging niet te snel uit, om te bewijzen dat hij zich in bedwang kan houden, dat hij controle heeft.

Hij haalt een cd uit het plastic en ruikt er kort aan; hij houdt van de geur van pas gebrande cd's.

Voordat het werk kan beginnen vult hij een glas water. Mensen bestaan voor maar liefst zeventig procent uit water en dus is het van vitaal belang om genoeg water te drinken. Hij stopt de cd in de cd-speler en neemt een grote slok. Zodra hij het water door zijn lichaam voelt stromen, begint hij bevlogen te typen.

*

‘En, wat vind je?’

‘Hoe bedoel je, wat vind ik?’

‘Mijn haar. Kijk nou even.’

Mark kijkt op van zijn scherm. Yvonne staat in de deuropening van de woonkamer, een bakje yoghurt in haar hand. Ze beweegt niet. Ze kijkt hem alleen maar aan, haar blauwe ogen wijd opengesperd. Dat doet ze wel vaker, haar ogen opensperren, en het lijkt altijd alsof ze er iets gewichtigs mee wil aangeven, al is het nooit duidelijk wat precies.

Dan ziet hij het: het lange, zwarte haar, dat tot onder

haar schouders reikte, is nagenoeg gehalveerd. Een simpele ingreep, die haar hele verschijning verandert. Heeft ze het juist daarom gedaan, om aan te geven dat één handeling alles kan veranderen? Om aan te geven dat dat zo maar kan?

‘Nou, wat vind je ervan?’

‘Leuk,’ antwoordt hij. Hij klapt zijn laptop dicht. Het heeft geen zin om verder te schrijven nu zij er zo doorheen is gaan praten.

‘Leuk?’ herhaalt ze toonloos. Ze neemt een hap yoghurt. ‘Leuk, is dat alles?’

‘Ja, leuk. Misschien even wennen, maar het is goed gelukt.’

‘Even wennen?’ Ze spreekt helder en luid, alsof ze aan een debat is begonnen. Toen ze elkaar vier jaar geleden ontmoetten deed ze dat nooit. Misschien omdat haar vader net was overleden, misschien omdat ze behoefte had aan contact, zoals ze zelf weleens zei. Ze praatte in die tijd aan de lopende band. En Mark luisterde. Een maand na hun eerste ontmoeting trok ze bij hem in en zei ze, terwijl ze haar vingers door zijn haren haalde en hem liefdevol aankeek: ‘Jij bent belangrijk voor mij.’ Die zin is hij nooit vergeten, en als het minder gaat denkt hij daaraan terug. Zelfs als ze dat niet meer zegt, moet hij dat niet vergeten: hij is belangrijk voor haar.

‘Ja, even wennen.’

‘Ik weet dat je dat zei, maar betekent dat dat je het niet leuk vindt? Minder dan het was?’ Ze kijkt bedenkelijk en zet haar bakje yoghurt neer. In een debat is kennelijk geen plaats voor yoghurt.

‘Je hoeft niet zo hard te praten.’ Hij bewaart de kalmte,

zoals gebruikelijk. 'Ik vind het niet minder, ik vond het leuk en ik vind het leuk. Alleen anders, niet zoals vroeger, daar moet ik even aan wennen.'

'Wat doet dat ertoe? Wat heeft wennen met schoonheid te maken?'

'Daar heb ik het helemaal niet over. Het enige wat ik zeg is dat ik je haar mooi vind, alleen zit het anders en daar moet ik aan wennen, dat is alles.' Alsof hij dingen niet leuk vindt of waardeert als hij niet meteen staat te jubelen.

'Ik denk het niet zomaar, jij straalt het uit. Als iemand je complimenteert, geef je geen krimp. Als je ergens mee geholpen wordt, bedank je meestal niet eens. Het lijkt alsof je het niet meer ziet, alsof het je niks meer kan schelen.' Bij het woord 'niks' houdt ze even in, alsof ze er zelf van schrikt, alsof ze zich ineens realiseert dat het daar allemaal op neerkomt, dat dat is wat hij is, wat hij uiteindelijk voorstelt: helemaal niks.

Hij ziet hoe ze hem streng aankijkt terwijl ze verder praat, met haar handen gebarend en hevig articulerend. Er belandt speeksel op zijn hand en op de tafel. Hij schudt zijn hoofd. Ze spuugt op hem en op haar vader.

Hij merkt dat hij verbaasd is. Een gebrek aan oog voor het mooie, dat is wel het laatste wat hem verweten kan worden. Vaak genoeg hemelt hij een album op waar verder nauwelijks iemand waarde aan hecht. Hij luistert onbevooroordeeld en heeft een pure en frisse blik op de dingen. Het is ook al meer dan eens voorgekomen dat hij een album de grond in boort dat fantastisch wordt gevonden. Mark Oldings ziet het mooie wel, maar kijkt niet met dezelfde bril als de rest van de wereld.

‘Jij kunt gewoon nooit genieten,’ hoort hij Yvonne zeggen. ‘Jij bent je pas bewust van schoonheid op het moment dat je het lelijke ziet. Nooit vind je iets uit jezelf prachtig, nooit word je overrompeld door het mooie. Dat kun je niet. Pas wanneer je iets lelijks ziet, bedenk je dat wat je daarvoor zag mooi was en durf je het toe te geven. Vaak ook nog met weemoed, want dan is het natuurlijk alweer weg.’

Hij glimlacht. Zo heeft hij zichzelf nog nooit gezien: een man die naar het lelijke kijkt om dan pas te zien hoe mooi het was wat hij daarvoor zag. Dat moet hij onthouden voor in zijn aantekeningenboekje.

Yvonne is vaak in een slecht humeur de laatste tijd. Maar hij gaat er niet in mee, Mark Oldings onttrekt zich aan ruzies.

‘Mark, je hebt altijd een weerwoord klaar. Heb je nu niks meer te zeggen?’ Weer dat woord: niks. Denkt ze dat het niet tot hem doordringt, of wil ze hem sarren door het te herhalen? Niks, niks, niks.

Hij neemt een slok water en schuift het glas naar Yvonne toe.

Ze laat het staan. ‘Is dat wat je hierop te zeggen hebt? Het klinkt tragisch, maar ik denk dat dit de kern van het probleem van jouw esthetiek is.’

De tragiek van de esthetiek – het klinkt als de slogan van een nieuwe kunstgalerie, of de ondertitel van een negatieve recensie. ‘Ik vind het wel mooi,’ zegt hij. ‘Het is een misverstand, allemaal. Ik vind je haar wel mooi.’ Hij trapt niet in de valkuil van eindeloze discussies, hij lost het probleem meteen op.

‘Denk alsjeblieft na over wat ik je heb gezegd, Mark.’

‘Natuurlijk,’ antwoordt hij. Waarom spreekt ze hem steeds met zijn voornaam aan, wat is dat voor rare manier van converseren? ‘Natuurlijk denk ik na: ik ben, dus ik denk.’ Hij wil nog zeggen dat zij juist degene is die moet denken, dat het allemaal goed komt als ze allebei hun verstand gebruiken. Maar in plaats daarvan vult hij opnieuw zijn glas met water.

*

‘Ik zorg voor het eten vanavond.’

Het klinkt gedecideerd en krachtig, overrompend zelfs, als een vonnis dat wordt uitgesproken door een jonge rechter, of een oorlogsverklaring van een kersverse president. Hij schrikt van zijn eigen vastbeslotenheid. ‘Als je het goed vindt, tenminste.’

De reden dat hij het aanbiedt is simpel: Yvonne maakt vrijwel alleen nog maar vegetarische lasagneschotels en salades. ‘Om op mijn gewicht te letten,’ zegt ze er meestal bij, alsof ze zelf al weet dat ze zich er eigenlijk voor moet verontschuldigen. Dat moet ze inderdaad, want hij houdt niet van inperkingen, hij wil zich niet zomaar vastleggen, maar elke dag kunnen kiezen wat hij ’s avonds eet.

Toen ze haar lasagne onlangs uitriep tot een specialiteit, voelde Mark zich dan ook gewaarschuwd. Nog voordat ze haar zin had kunnen afmaken, nog voordat ze aanbod weer lasagne te maken, want dan zou zijn opmerking onbeleefd zijn geweest, zei hij: ‘Ik zorg voor het eten vanavond.’

Tevreden kijkt hij naar Yvonne. Ze is niet beledigd, ze

lijkt niet eens door te hebben waarom hij het aanbiedt. Een jager vermijdt overbodige confrontaties en denkt altijd een paar stappen vooruit.

‘Hoe was de yoga?’ vraagt hij even later, om ervoor te zorgen dat zijn resolute uitspraak niet te lang het laatste blijft wat er gezegd is.

‘Leuk, alleen heb je dat al gevraagd.’

Eerst ’s ochtends een intensieve yogales en daarna een bioscoopbezoek, doorgaans een exclusieve voorpremière in het Filmhuis, met een vast gezelschap van goede vriendinnen. Het ‘meidenuitje’ noemt ze dat, en het is een ritueel dat elke zaterdagochtend wordt voltrokken. Yvonne houdt van dergelijke rituelen, Mark minder. Hij is altijd op zijn hoede bij rituelen, net zoals hij op zijn hoede is bij dagelijks dezelfde maaltijden, want ze brengen vastigheid in het leven, en dat leidt tot automatismen, en die zorgen voor luiheid. Uiteindelijk onderga je dan je leven, in plaats van dat je het daadwerkelijk leeft. Mark wil geen bezoeker of toeschouwer zijn van zijn eigen leven, maar een acteur, nog liever een regisseur.

Yvonne zet de televisie aan. Dat doet ze steeds vaker. Toen ze bij hem introk had ze erop aangedrongen dat ze haar tv mee mocht nemen, het liefst samen met enkele schilderijen. ‘Of het een of het ander,’ had Mark toen gezegd, ‘maar niet allebei.’ Streng, maar ook begrijpelijk want hij geeft de voorkeur aan niet al te volle kamers, met niet meer dan het strikt noodzakelijke, en lege, witte muren. Dat geeft meer overzicht.

Net als hij constateert dat de muren van zijn appartement eigenlijk weleens geverfd mogen worden, vraagt Yvonne: ‘Hoe gaat het eigenlijk met het schrijven?’

Mark schrikt op. Schrijven, schrijven, echoot het even door zijn hoofd. ‘Vandaag ging het niet zo goed als ik hoopte. De laptop lijkt alsmaar trager te worden. En de cd’s die vandaag de dag uitkomen duren ook allemaal langer dan vroeger. Maar ik ben bezig, mijn eerste recensie is zo goed als af, alleen nog wat puntjes op de i. Aan de andere twee moet ik nog beginnen.’

‘En behalve de recensies?’ Ze houdt haar ogen op de televisie gericht. Er begint een spelletjesshow, twee teams van twee moeten om beurten synoniemen raden.

‘Ik heb gelezen, en ik heb me ontspannen.’ Na een pauze: ‘En ik heb dus ook die recensie geschreven.’

‘Die recensie die nog niet af is, bedoel je?’ vraagt Yvonne. Ze haalt een pilletje uit haar broekzak. ‘En verder?’ vraagt ze als ze het heeft doorgeslikt. ‘Wat verder?’

‘Wat verder?’

‘Ja, wat je verder hebt gedaan. Dat vroeg ik, hoe het verder met het schrijven gaat. Het echte schrijven, om het zo maar te noemen.’

‘O, dat. Dat ligt momenteel even stil. Wanneer ik eenmaal die recensies heb geschreven, kan ik me daar weer op storten. Misschien kan ik morgen een beginnetje maken.’

Yvonne haalt haar hand vluchtig door haar haar, het haar dat moet laten zien dat één verandering alles kan veranderen, en pakt een van haar modetijdschriften. Ze zet de televisie niet uit.

Hij twijfelt of hij iets moet zeggen over stroomverspiling of een hoge rekening, maar in plaats daarvan blijft hij naar haar kijken. Met een ontspannen gezicht scant ze de krantenkoppen. Langzaam glijdt haar gezichts-

uitdrukking af naar ernstig. Mark vraagt zich af of iemand die zo bezig is met haar haar wel open kan staan voor de wereld om zich heen.

Plotseling slaat ze de krant dicht. 'Even iets anders: je verjaardag. Wil je het vieren?'

'Mijn verjaardag? Nu alweer?'

'Wat wil je hebben? Wil je het vieren?'

'Ik zal erover nadenken. Vanavond maak ik een verlanglijstje.'

'Een verlanglijstje? Je kunt het ook gewoon zeggen. En wil je mensen uitnodigen?'

'Nee, dat lijkt me niet nodig.'

'Hoezo? Het hoeft niet groot, je kunt een paar vrienden en wat familie uitnodigen. Dan leer ik je vriendenkring ook eens kennen.'

Mark pakt zijn agenda, die hij na een korte inspectie van de afspraakloze komende week weer terugsloopt in zijn broekzak. 'Dat kan, maar welke vrienden? Jochem woont tegenwoordig in Den Haag en heeft een drukke baan en twee kinderen. Die kan met geen mogelijkheid komen. Carel belt mij nooit meer op, die vraag ik ook niet. En om nou alleen Maarten uit te nodigen, dat is zo treurig...' Hij knikt. Treurig, dat is de juiste omschrijving.

'Er zijn toch meer mensen dan alleen die drie. Alexander bijvoorbeeld, die zag je vroeger toch heel vaak?'

'Vroeger, ja. Sinds hij getrouwd is ook niet meer. Hij heeft het veel te druk daarmee. Nee, ik denk dat het beter is het dit jaar niet te vieren. Volgend jaar pak ik het dan extra groot aan, is dat geen goed idee?'

'Dat zei je vorig jaar ook.'

Op Yvones gezicht ziet hij teleurstelling. Hij wil haar niet teleurstellen, maar hij wil zijn verjaardag ook liever niet vieren.

Een halve minuut lang is de televisie het enige wat geluid maakt. Een synoniem voor woede, wordt er gevraagd. Twee blonde vrouwen van begin dertig komen niet verder dan 'verdriet' en 'angst'.

'Kunnen we toch niet wat familieleden uitnodigen?' vraagt Yvonne.

Er gaat een lichte rilling door Mark heen. Hij heeft nooit gehouden van familie. Hij kiest zijn kennissen en vrienden liever zelf dan dat ze hem zomaar worden toegewezen.

Opnieuw kijkt hij naar Yvonne. Haar gezichtsuitdrukking is onveranderd. 'Goed,' zegt hij. 'Ik zal mijn vader vragen. Maar daar blijft het dan wel bij.'

'Het blijft jouw feest, uiteindelijk moet jij beslissen wie er wel en niet komen.'

Hij schrikt van het woord 'feest'. Een feest staat voor verantwoordelijkheid, een feest kent een gastheer. Hij pakt een pen en een blocnote uit de la van de tafel. Boven aan de pagina schrijft hij in blokletters: VERJAARDAGS-FEEST.

Een zaal afhuren of een cateringbedrijf bestellen is overdreven. Het gaat om een verjaardag met één jarige en twee gasten, niets minder en vooral niets meer. Een goede gastheer maakt een feest niet groter dan het is.

Maar ook voor een klein feest moeten voorbereidingen getroffen worden. Muziek bijvoorbeeld, dat is cruciaal, want op muziekloze feestjes wordt altijd minder gepraat dan op feestjes waar wel muziek wordt gedraaid.

Muziek vult de leegtes die ze door haar aanwezigheid op voorhand al voorkomt. Net zoals Marks aanwezigheid de leegtes van Yvonne bestaan voorkomt en opvult. Eigenlijk is hij de muziek in Yvonne's leven. *Muziek* schrijft hij op, met daarachter tussen haakjes *niet te bombastisch, wel aanwezig*.

‘Mark, jij zou toch het eten maken?’

‘Ja, ik wilde een coq au vin bereiden,’ antwoordt hij terwijl hij zijn verjaardagslijstje naloopt.

‘Het is al bijna zeven uur.’

‘Wat? Waarom houdt niemand me op de hoogte? Dan is het dus veel te laat voor coq au vin.’ Hij schuift het lijstje opzij. Hij moet snel reageren, een reserveplan moet altijd binnen handbereik zijn. ‘Zal ik wat halen bij Le Sud?’

Ze reageert niet, haar aandacht is weer in beslag genomen door het televisietoestel. De quiz is afgelopen, het journaal begint. Een man heeft zijn kind gered uit een brandende villa, vertelt een opgewekte vrouwenstem. Meer hoort Mark niet, en meer hoeft hij ook niet te horen. Nu hij haar zo ziet zitten, weet hij het ineens zeker, en een zeldzame euforie komt bovendrijven: hij is de man, de jager, en hij redt haar, de vrouw, zijn vrouw.

*

Achter het half openstaande raam brandt licht. Zodra hij van zijn fiets afstapt, slaat een walm van sigarettenrook hem tegemoet. Het ruikt als een combinatie van oude en nieuwe sigaretten, alsof de oude sigaret net uit is en de nieuwe alweer een tijdje brandt. Mark begint te hoesten. Zijn vader is thuis.